

Ny befolkningsprognose

Udsigt til markant flere personer i de arbejdsdygtige aldre

En helt ny befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser, at antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre stiger frem mod 2020. Det står i kontrast til tidligere fremskrivninger, hvor der har været fald af betragtelig størrelse. Den nye befolkningsprognose rykker yderligere på myten om, at vi står over for en faldende arbejdsstyrke og beskæftigelse, og at det især er arbejdsmarkedet, der begrænser væksten i et fremadrettet perspektiv.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

3. maj 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Den helt nye befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser en overraskende stigning i antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre frem mod 2020. Det er en markant bedre udvikling end i tidligere fremskrivninger.
- De nyere prognoser har i forvejen vist et mere positivt billede af "grundbasen" for arbejdsstyrken. I Konvergensprogram 2009 faldt antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre således med 66.000 personer fra 2010-2020. I 2020-planen fra sidste år var der et fald på 40.000 personer. I det helt nye konvergensprogram var der et fald på 22.000 personer, mens den nye fremskrivning viser en fremgang på knap 2.000 personer fra 2010-2020.
- Opjusteringen skyldes formentlig primært større netto-indvandring. Det bidrager på den ene side til en højere strukturel arbejdsstyrke, beskæftigelse, vækstpotentiale og dermed flere offentlige indtægter. Modsat øger den samtidig trækket på det offentlige forbrug og øger udgifterne til overførselsindkomster.
- Selvom de nye tal løfter arbejdsstyrken frem mod 2020 er det paradoksalt nok ikke givet, at det mindsker regeringens udfordring med at øge den strukturelle beskæftigelse frem mod 2020.

Kontakt

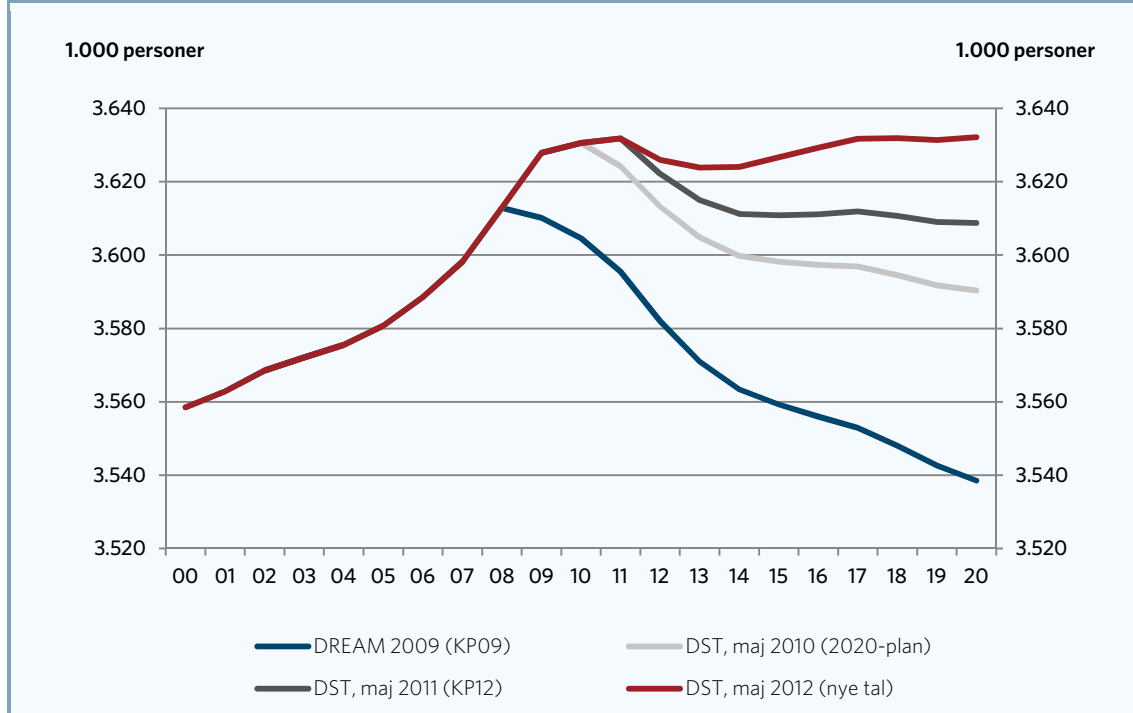
Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Kommunikationsmedarbejder
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Markant flere i de arbejdsdygtige aldre

Den økonomiske debat har igennem mange år haft fokus på den befolkningsmæssige udvikling, der lægger et nedadgående pres på antallet af personer i arbejdsstyrken. Det er bl.a. sket med udgangspunkt i et fald i antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre. Den nyeste befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser imidlertid, at der frem mod 2020 nu tegner til at blive *flere* personer i de primære arbejdsdygtige aldre (15-64 år). Som det fremgår af figur 1, så er det en markant anderledes udvikling sammenlignet med de tidligere prognoser.

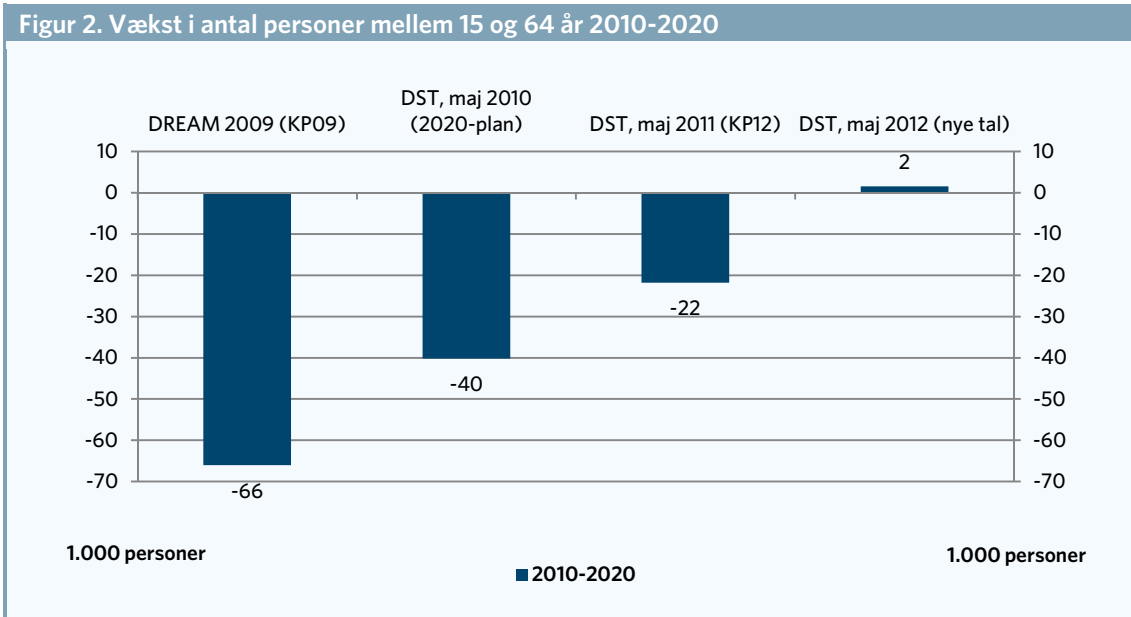
Figur 1. Befolkningsfremskrivninger - antal personer mellem 15 og 64 år

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik og DREAM-modellen.

De seneste prognoser har i forvejen vist et mere positivt billede af "grundbasen" for arbejdsstyrken. I Konvergensprogram 2009 (KP09) fra starten af 2010 faldt antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre således med hele 66.000 personer fra 2010-2020. I 2020-planen fra april sidste år var der et fald på 40.000 personer. I det helt nye Konvergensprogram 2012 (KP12) var der et fald på 22.000 personer frem mod 2020, mens der i den nye fremskrivning er en fremgang på knap 2.000 personer fra 2010-2020. Det fremgår af figur 2 nedenfor.

Kigger man på *niveauet* for antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre i 2020, er det alene siden KP12 i 2020 blevet opjusteret med 23.300 personer. Sammenlignet med KP09 er der nu udsigt til 93.500 flere personer i de arbejdsdygtige aldre i 2020. Det viser figur 1.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik og DREAM-modellen.

Løftet i antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre giver isoleret set et løft i arbejdsstyrken, hvormed vores vækstpotentiale fremadrettet øges. Men i og med opjusteringen formentlig primært skyldes større netto-indvandring til landet, er det paradoksalt nok langt fra givet, at det mindsker regeringens udfordring med at øge den strukturelle beskæftigelse frem mod 2020.

Ifølge KP12 ligger der således en målsætning om at øge den strukturelle beskæftigelse med 135.000, hvoraf ca. 60.000 skal være nye tiltag. De 60.000 skal sikre målsætningen om balance mellem de offentlige indtægter og udgifter i 2020.

Flere personer i de arbejdsdygtige aldre bidrager på den ene side til en højere strukturel arbejdsstyrke og dermed flere offentlige indtægter, men øger på den anden side samtidig trækket på det offentlige forbrug og øger udgifterne til overførselsindkomster. Om det er indtægtssiden eller udgiftssiden, der dominerer, og om kravet derfor mindskes eller øges afhænger af, hvordan de flere 15-64-årige er sat sammen (alder, køn, herkomst, uddannelsesbaggrund osv.), og hvordan befolkningen i øvrigt udvikler sig¹. Er det primært en gruppe personer med svag tilknytning til arbejdsmarkedet, som f.eks. indvandrede fra ikke-vestlige lande, kan nettobidraget være beskedent eller endda negativt, hvilket i givet fald vil trække i den forkerte retning af regeringens målsætning om strukturel balance i 2020. I givet fald får vi intet bidrag til de udestående 60.000, selvom den strukturelle beskæftigelse i udgangspunktet stiger mere.

Men uanset om de nye tal ikke hjælper på kravet frem mod 2020, vil vi som udgangspunkt få et positivt bidrag til det økonomiske vækstpotentiale. Den nye befolkningsprognose rykker dermed yderligere på myten om, at vi står overfor en faldende arbejdsstyrke og beskæftigelse, og at det især er arbejdsmarkedet, der begrænser væksten i et fremadrettet perspektiv. For ikke alene ligger der en målsætning om at øge den strukturelle beskæftigelse med (mindst) 135.000 personer frem mod 2020. KP12 (side 14), vurderer også at beskæftigelsen kan stige med yderligere 70.000 personer alene som følge af en normalisering af konjunkturerne.

¹ At vi ikke kan være sikre på at de nye tal mindsker kravet til de strukturelle reformer der skal laves, fremgår af KP12 side 44. Her kan man se at det opdaterede befolkningsgrundlag mellem KP11 (svarende til 2020-planen) og KP12 faktisk forværrer den strukturelle saldo frem mod 2020, på trods af et mindre fald i antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre.